

ÄNDRINGSBLAD TILL GODA RÅD - juni 2024

Information om lagändringar som skett efter utgivningen av FARR:s handbok "Goda Råd till dig som söker asyl i Sverige" utgåva 6.0 och 6.1.

Sidhänvisningarna syftar till den tryckta versionen och pdf-versionerna från 2022.

"Särskilt ömmande omständigheter" finns inte längre

Under åren 2014-2023 fanns en möjlighet för barn att få uppehållstillstånd av "särskilt ömmande omständigheter". Detta innebar lite lägre krav än "synnerligen ömmande omständigheter" som gällde för vuxna. Den 1 december 2023 togs begreppet "särskilt ömmande omständigheter" bort ur lagen. Istället infördes formuleringen att uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter får ges till barn *"även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer"*.

Under åren 2021-2023 fanns dessutom för vuxna som redan haft uppehållstillstånd en möjlighet att få förlängt tillstånd av "särskilt ömmande omständigheter" om de hade särskilt stark anknytning till Sverige, även om deras ursprungliga skäl för uppehållstillstånd inte fanns kvar. Detta är nu i det närmaste omöjligt, om det inte finns ytterligare nya omständigheter utöver anknytningen.

Eftersom kraven var höga även för att få stanna på grund av särskilt ömmande omständigheter så är det när detta skrivs svårt att säga om det blivit svårare för barn med den nuvarande formuleringen. Men Migrationsverket har varnat för att det kan komma att hända att ett barn som fått uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter inte får förlängt när det nu krävs synnerligen ömmande.

Dessa ändringar berör texten på sid 14-15, samt formuleringar på sid 68 och 77-78.

Anknytningsperson ska ha fyllt 21

Åldersgränsen för att få återförenas i Sverige med partner (make, maka eller sambo) har varit 18 år. Denna åldersgräns höjdes den 1 december 2023 till 21 år.

Denna ändring berör texten på sid 20.

Tremånadersregeln vid anhörginvandring gäller inte alternativt skyddsbehövande

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande har kunnat få undantag från skyldigheten att kunna försörja och ha bostad till sina anhöriga, om ansökan gjorts inom tre månader efter att anknytningspersonen fått uppehållstillstånd. Denna möjlighet gäller nu enbart flyktingar.

Denna ändring berör texten på sid 21.

Lättnad för förälder till barn som är medborgare i EU

En förälder som befinner sig i Sverige och ansöker om att få uppehållstillstånd på grund av anknytningen till sitt barn måste visa upp särskilda skäl till att det inte går att resa till hemlandet eller att just detta barn skulle fara illa av separationen. Numera tillämpas även EU:s funktionsfördrag som innebär att om barnet är svensk medborgare och därmed EU-medborgare kan det ses som ett skäl för att föräldern inte ska behöva lämna Sverige.

Detta tillägg berör texten på sid 22.

Höjt lönekrav för arbetstillstånd

Den 1 november 2023 höjdes den lönenivå som krävs för att få uppehållstillstånd på grund av arbete. Det har tidigare varit en fast nivå på 13.000 kr i månaden men nu gäller att lönen ska vara

minst 80 procent av medianlönen i Sverige. När denna ändring infördes 2023 var medianlönen per månad 34200 kr och 80 % av detta innebar 27360 kr. Nivån justeras varje år i juni och är nu 28480 kr. Det nya lönekravet gäller även vid spårbyte, dvs vid ansökan om arbetstillstånd efter avslag på asylansökan. Idag är spårbyte utan att lämna landet möjligt, men endast efter en första asylansökan.

Det finns ett lagförslag om att lönekravet för uppehållstillstånd på grund av arbete skall höjas till 100 % av medianlönen, men detta har ännu inte beslutats. Samma lagförslag innehåller även att spårbyte från asylsökande till arbetstillstånd skall avskaffas. Förslaget ska behandlas av riksdagen.

För att din familj ska kunna få uppehållstillstånd samtidigt med dig, om du söker uppehållstillstånd på grund av arbete, så måste du även kunna försörja familjen. Barn upp till 21 år kan följa med, eventuellt även äldre barn om de är beroende av dig för sin försörjning. Försörjningskravet för familjen gäller inte vid förlängning av uppehållstillstånden. Men för att få permanent uppehållstillstånd måste var och en i familjen som fyllt 18 år kunna försörja sig själv.

Dessa ändringar berör texten på sid 25-26 samt rörande spårbyte på sid 99.

Höjt försörjningskrav för att få uppehållstillstånd på grund av studier

Den summa per månad du måste ha på bankkonto för att få uppehållstillstånd för studier har höjts och är när detta skrivs 10314 kronor i månaden för studieperioden. Denna ändring berör texten på sid 26.

Ändrat försörjningskrav för permanent uppehållstillstånd

Försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd (i andra ärenden än gymnasielagen) innebär att personen ska ha anställning omkring ett år framåt. Inkomsten per månad efter att skatt och hyra (inklusive värme) är betald skall när detta skrivs vara minst 6090 kronor. Summan justeras varje år. Denna ändring berör texten på sid 69.

Gymnasielagen fasas ut

Nya tillstånd för gymnasiestudier ges inte längre. Sista dagen för att söka permanent uppehållstillstånd enligt gymnasielagen är den 19 januari 2025. (Överklaganden kan prövas senare.) Lagen gäller de personer som sökte asyl som ensamkommande barn senast 24 november 2015 och senare fick uppehållstillstånd för studier enligt gymnasielagen. För att få permanent uppehållstillstånd enligt gymnasielagen krävs gymnasieexamen eller motsvarande samt en anställning som är fast eller gäller minst två år framåt. Provanställning kan godkännas om anställningen kan antas fortsätta efter provperioden, till exempel genom bevis på att arbetsgivaren brukar fastanställa efter provanställning. Lägsta lön som krävs enligt gymnasielagen bygger på normen för försörjningsstöd. Försörjningskravet ska uppfyllas både när det tidsbegränsade uppehållstillståndet går ut och när Migrationsverket fattar beslut. Det kan vara samma eller en ny anställning. Arbetsgivaren ska ha anmält anställningen till Skatteverket och facket ska ha kontrollerat villkoren. Brottslighet kan hindra permanent tillstånd.

Möjligheten till uppehållstillstånd av särskilt ömmande omständigheter för den som inte klarar gymnasielagens krav finns inte kvar. Det går att ansöka om ny prövning om det finns nya skäl för asyl, eller söka asyl på nytt om utvisningsbeslutet i asylärendet har preskriberats.

Dessa ändringar berör texten på sid 70-71.